

Lapsi perheen huolehtijana

A-klinikkasäätiö ja Lasten seurassa -ohjelma keräsivät Lasinen lapsuus sivustolla nuorten kokemuksia, millaista on elää lapsuutensa alkoholiongelmaisen vanhemman kanssa. Kirjoituksia tuli runsaasti, ja ne julkaistaan tällä sivustolla seitsemässä osassa. Kolmannessa osassa julkaistaan kokemuksia, joissa lapsi ei ole saanut olla lapsi, vaan on joutunut kantamaan huolta perheen asioista.

anniinavelli (nainen, 1995)

Äitini on juonut nyt kaksi vuotta putkeen, joka ilta. Juominen on onneksi pysynyt kurissa ja hän juo iltaisin kuin se olisi laitonta, piilossa minulta. Hän on kerran jäänyt kiinni rattijuopumuksesta, koska hänellä oli vielä alkoholia veressä, kun hän meni autolla töihin. Nykyään emme kulje mihinkään autolla, paitsi jos se on aivan välttämätöntä. Minua ahdistaa kutsua kavereita kylään, koska pelkään, että isänikin ottaa, jonka jälkeen illasta tulee usein täyttä helvettiä. Olen monesti yrittänyt puhua äitini kanssa asiasta, olen jopa itkenyt ja huutanut, johon hän vastaa aina, että anteeksi että on huono äiti ja lupaa parantaa tapansa. Näin ei ole koskaan käynyt.

Nykyään olen jo tottunut siihen, että äiti menee kahdelta nukkumaan. Äiti nuokkumassa tietokoneella tai television ääressä neljältä yöllä viikonloppuna on yleinen näky, enkä jaksa enää välittää asiasta. En pysty puhumaan asiasta kenellekkään aikuiselle, koska ajattelen aina, että asiat ovat jollain paljon huonommin tai että aikuista ei kiinnosta huoleni. Isäni puhuu äidin kaljapulloista ja viinilaseista aivan kuin ne olisivat matematiikan laskuja ja raportoi aina kuinka paljon äiti joi viime yönä. Pelkään aina, että illalla tapahtuu jotain kamalaa, että pitäisi mennä lääkäriin, mutta en pääse, koska kukaan ei voi viedä minua. Pelkään äitini romahtavan ja aina kun teen jotain pahaa, pelkään että juominen vain pahenee, koska äitiä ahdistaa tai surettaa. Aion ottaa opikseni lapsuudestani ja olla kunnan vanhempi lapsilleni!”

Majakka (nainen 1988)

Ah, mikä vuosien tuska. 4-vuotiaasta lähtien hoitanut aikuisten velvollisuuksia ja sitä kautta en ole koskaan kokenut lapsuutta sellaisena kuin sen pitäisi olla. En esimerkiksi ymmärrä miksi lapset leikkivät, pelaavat tai kyselevät, koska en ole itse koskaan päässyt sellaista tekemään. Minusta on tullut yliherkkä, huonoitsetuntoinen, kylmä ja muiden ihmisten mielestä jopa pelottava ihminen, hienoa! Luonteeni ja käyttäytymisongelmani ovat aina vaikuttaneet kaikkiin ihmisuhteisiin, niitä tuhoten, tietysti. Minä en ymmärrä muita, eivätkä muut minua.

Vuosien terapia on hieman auttanut, mutta eihän se kaikkea korjaa tai helpota. Masentavaa ajatella mitä tästä jää omille tuleville lapsille käteen, kun äiti ei vaan tiedä miten kuuluisi toimia, totta kai lapset havaitsevat heti jos joku on pielessä. Vaikka ei ole ymmärrystä syistä, niin pahan olon tunnistaa, pienestä pitäen. Saa nähdä miten monta sukupolvea tarvitaan, ennen kuin taakka on täysin käsitelty.

ikkunaneiti (nainen, 1987)

Valvoimme ja pelkäsimme yöt, odotimme milloin isä lyö äitiä, että pitää soittaa ambulanssi. Tai milloin piti vahtia äitiä yöt että hän pääsee turvallisesti sänkyyn kun on niin humalassa, ettei

jaloillaan pysy. Voitte vain kuvitella 5 vuotiaan lapsen taluttamassa kolme kertaa isompaa ihmistä tai kun tämä pieni ihminen laittaa yöllä kolmen aikaan ruokaa tälle aikuiselle. Se oli jotain niin kamalaa että en tiedä kuinka tuosta olemme selvinneet? Siitä kyllä saamme kiittää mummoa.

Suski (nainen, 1990)

Yläasteelle mennessäni sain liian usein nostella äitiäni lattialta, koska hän oli kaatunut kännissä. Kiitoksena sain haukkumista – olin saamaton, tyhmä, laiska, mitään sanomaton, koska en tuonutkaan hänelle kaljapulloa, kun hän pyysi sitä. Ja joka ilta olin hänen mielestään juonut hänen viinansa.

Lukioon mennessäni en saanut opiskelurauhaa, koska äitini oli oveni takana hakkaamassa ja huutamassa päivällä. Sain silloinkin useasti nostella häntä lattialta koulun jälkeen. Tilanne alkoi mennä hyvin pahaksi, ja minun oli keksittävä huoneeni oveen lukko, ettei äitini pääsisi ainoaa paikkaan, jossa tunsin olevani turvassa, kotonani.

Muutin kaksi vuotta sitten pois kotoa opiskelemaan toiseen kaupunkiin, tarpeeksi kauas äidistäni, mutta myös tarpeeksi lähelle, vaikka lapsuuteni oli täyttä helvettiä, en silti koskaan lakanut välittämästä äidistäni.

Isäni on alkoholisti (mies, 1994)

Kyllä se nyt pistää miettimään onko siinä mitään järkeä, jos juominen alkaa menemään jo perheen edelle. Rahaa kuluu ihan liikaa, jolloin sitä helposti pystyy menettämään työpaikanki, parhaimpia ystäviä. Se ei todellakaan ole hienoa katsoa, kun joka päivä vanhempani on humalassa. Juominen vaikuttaa nuoreen/lapseen monella tapaa, jolloin esimerkiksi sitä luulee että juominen on hyväksi ihmiselle, että ilman sitä ei pystyisi elää ja, että asiat ratkeavat juomalla, kun juodaan paha olo pois.

rikkinäinen (nainen, 1992)

Olin kahden kun vanhempani erosivat. Isäni löi kännissä äitiä ja valehteli vaikka mitä tarinoita, jottei äitini saisi tietää hänen olleen dokaamassa. Hän jätti minut ja äidin kahden ja sanoi ettei tahdo ottaa vastuuta, kuitenkin myöhemmin tajusi tehneensä virheen. Sitä virhettä hän ei kuitenkaan tajunnut että joka kerta kun olin hänen luonaan hoidossa, hän jätti minut yksin nukkumaan ja lähti "moikkaamaan kavereitaan" (=baariin juomaan humalahakuisesti). Varsin hyvin muistan erään kerran kun isäni lupasi syntymäpäivieni kunniaksi viedä minut Nokian Edeniin, sinne kylpylään. Hän sanoi että aamulla mennään ja peitteli minut sanoen "isi käy vähän moikkaamassa kavereita". Seuraavana aamuna isäni makasi krapulassa koko päivän. Hän ei jaksanut nousta sängystä ja oksensi vieressäni ämpäriin. Olin alle kouluikäinen.

Äitini on myös tykännyt juhlia. Varsin negatiivisena muistona muistan, kun olin isälläni hoidossa joskus viidesluokkalaisena ja isäni ja minun välille syntyi jumalaton riita. Lähdin ovet paukkuen ulos ja soitin äitini hakemaan. Hänellä oli juuri kavereita meillä aloittelutarkoituksessa. Olin yksin huoneessani tietokoneella kun yhtäkkiä äitini käveli huoneeseen ja kuiskasi minulle "olis ollut parempi jos olisit pysynyt siellä isälläs vaan...".

Haistoin viinan.

Kyseiset muistot ovat vain muutamia joita plakkarista löytyy. Nyt, vain 18-vuoden ikäisenä olen

huomannut että alkoholisti-isäni ja juhliva äitini ovat vaikuttaneet elämääni suunnattomasti. Käytän joka viikonloppu alkoholia, joskus perjantaisin SEKÄ lauantaisin. Minulla on rikosrekisterissä kaksi merkintää ja olen kokeillut laittomia huumausaineita. Uskon että olisin parempi ihminen ilman alkoholia ja väkivaltaa kasvattajana.

murmeli (nainen, 1990)

Uusi Vuosi, Vappu, Syntymäpäivät... Päiviä joina lapset saavat leikkiä myöhään ja vanhemmat unohtavat vastuunsa kankkulan kaivoon. Omat vanhempani todellakin ottivat ilon irti näistä illoista.

Uutenavuotena pelkäsin aina saavani raketista, sillä humalainen isä ampui niitä vähän miten sattuu, kaikkien muiden vieraiden nauraessa riemuissaan. Jos juhlat pidettiin meidän kotona, juhlaväki mellesti pitkään yöhön ja musiikki pauhasi vaikka siitä kävi sanomassa. Kerran, ollessani ehkä 12-vuotias, kyllästyin musiikin huutamiseen yrittäessäni nukkua, joten kävin piilottamassa stereoista liittimen joka yhdisti kaiuttimet vahvistimeen. Hiljaisuus lankesi ja sain nukuttua.

Äitini alkoholinkäyttö on huolettanut minua aina. Hän ei juo usein, mutta kun siihen tulee tilaisuus, hän juo paljon. Tässä muutamia muistelmia känkisestä äidistäni. Olimme perhetuilla juhlistamassa uutta vuotta (olin ehkä 11-vuotias) ja kun oli jo yö, lähdimme taksilla kotiinpäin. Meitä oli mukana isä, äiti ja kolme lasta, joten nuorimman piti istua äidin syliin jotta mahduimme autoon. Kun kuski kurvasi pihasta pois, äitini hätäntyneenä huusi "Missä Aapo, missä Aapo. Missä Aapo on?". Sanoin äidille veljeni istuvan hänen sylissään.

MiuMau (nainen, 1987)

Olen perheemme nuorin lapsi, ja en muista lapsuudestani aikaa, jolloin vanhempani eivät olisi juoneet. Kaikkia varhaisia muistojani esimerkiksi joulusta tai yhteisistä lomamatkoista varjostaa vanhempien alkoholin käyttö, riitely, huutaminen, väkivaltaisuus ja häpeä. Esimerkiksi useina jouluna pakenimme naapuriin turvaan, kun isä riehui humalassa ja heitti tavaroita ikkunoiden läpi. Muistan vain, että oli kylmä eikä minulla ollut kenkiä tai sukkia jalassa, usein vain ohut yöpaita.

Mitä vanhemmaksi tulini, sitä enemmän tajusin olla häiritsemättä tai vaatimatta vanhemmiltani mitään, kun he olivat juovuksissa. Olin upea ja kiltti tytär silloin, kun olin hiljaa ja puuhailin omiani. Kysymykset "Äiti, saanko tulla syliin?" tai "Tuletko lukemaan iltasadun?" saattoivat saada vanhempani raivon valtaan. Kun vanhemmillani oli selviä päiviä tai viikkoja, muistan joka kerta toivoneeni, että se olisi pysyvää.

Minut jätettiin ensimmäisen kerran yksin kotiin 5-vuotiaana, koska "olin jo niin iso tyttö, että pärjäisin varmasti". Kerran äitini piti mennä illalla vain käymään kioskilla, mutta tulikin vasta kahden päivän päästä takaisin kotiin, jolloin naapurini ja 15-vuotias siskoni joutui hoitamaan minua koko tuon ajan. Kun äitini sai tästä nuhteita, hän ratkaisi asian ottamalla minut siitä lähtien kapakkoihin mukaan.

Kun olin murrosiässä, vanhempani erosivat lopullisesti ja jäimme äitini kanssa kahden. Tällöin kuvioihin tulivat baari-illan päätteeksi mukaan tarttuneet miehet, piilopullot, kahden kolmen päivän kapakkakerrokset ja minun haukkuminen ja syyllistäminen. 19-vuotiaana en kestänyt enää, ja muutin pois kotoa.

Vanhempani ovat tähän päivään saakka kieltäneet alkoholisminsa. Heidän mukaansa työssäkäyvä, ruuan ja kodin lapsilleen tarjoava ihminen ei voi olla alkoholisti. Alkoholistiksi voi

kuulemma sanoa vain ihmistä, joka ei riippuvuutensa takia voi käydä töissä tai pysty olemaan päivääkään selvin päin.

Häpeä, syyllisyys, itseinho, huono itseluottamus, masennus, pelko, epävarmuus, itsetuhoisuus. Kaikki nämä ovat lasisen lapsuuteni hedelmää, joita vastaan olen yrittänyt taistella koko tähänastisen elämäni. Vanhempien alkoholinkäyttö vei lapsuudeltani ja elämältäni perusturvallisuuden tunteen, jonka jäljet näkyvät minussa vieläkin.

Isolde (nainen, 1994)

Sitä saa koko ajan olla miettimässä, että mitä jos ne oikeasti kaatuu kunnolla ja satuttaa itsensä. Entä jos ne hukkaa jotain, tekee jotain tyhmää, suuttuu? Aamulla ei ole mukava herätä sellaiseen viinan katkuun, kun illalla otettiin pari. On noloa ja kuvottavaa katsella kuinka vanhemmat kompuroi humalapäissään menemään. Tekee mieli sulkea silmät ja mennä peiton alle piiloon.

Kuka lohduttaisi Nyytiä? (nainen, 1986)

Lapsena pelkäsin viikonlopun saapumista, kun tiesi vanhempien juovan kuitenkin taas. Yleensä illan edetessä he lähtivät kapakkaan ja jättivät minut joko siskoni tai serkkujeni kanssa keskenään (me lapset iältämme 5-12-vuotiaita, minä nuorimpien joukossa). Itkin nämä yöt lohduttomana ja valvoin, kunnes he saapuivat kotiin. Pelkäsin, että heille sattuu jotain ja usein soitin myös paikkakuntamme ravintoloihin ja kysyin onko vanhempani siellä ja ovatko he kunnossa. Usein kotiin tultuaan humalassa he myös riitelivät äänekkäästi, mikä tietenkin lisäsi huoltani ja tuskaani.

ikuinen kakkonen (nainen, 1993)

Niin paljon kuin isiä rakastankin niin välillä vain tekisi mieli haistattaa paska koko äijälle. Isänpäivä oli loistava esimerkki. Itse en päässyt paikalle ja ihan hyvä niin. Kaksi pienintä sisarustani olivat tehneet isille paljon piirustuksia ja kortteja ja pikkuveli oli itse tehnyt avaimenperän. Ja isihän oli ympäripäissään, "Miks te ootte tehny nää, mä en halua näitä." Olisko korkinavaaja sit ollut mieluinen lahja?

Surettaa niin paljon mun pikkusten puolesta. Ja inhottaa ettei isi vieläkään osaa arvostaa meitä. Kyllä se selvinpäin osaa ja on maailman paras isi. Mutta se alkoholi...

Eniten minua pelottaa se että isin maksa pettää. Hän on jo melkein 60-vuotias ja huonossa kunnossa. Olen aina haaveillut siitä että isi näkee lapseni ja saattaa minut alttarille. Näin ei vain taida tulla käymään. Eihän minullakaan nyt niin järin paljon ikää vielä ole.

Syntymäpäivänäni isi soitti minulle. Olin silloin koulussa enkä huomannut että puhelin soi. Myöhemmin kun sitten huomasin että yksi puhelu tullut, kyönelet nousivat silmiini, koska tiesin että onnittelusoitto se olisi ollut ja en ikimaailmassa osannut odottaa sitä. Silloin olin onnellinen.

Marja (nainen, 1988)

Rikottuja lupauksia, öisiä kapakkaretkiä, maksamatta jääneitä laskuja, you name it. Arviolta ollessani n. 4-vuotias äitini oli lähtenyt baariin ja laittanut oven taka-lukkoon jotta ongelmainen veljeni ei pääsisi tulemaan sisälle jos karkaisi koulukodista. Minä heräsin yöllä ja kun äiti ei ollut kotona, olin lähdössä ulos häntä etsimään (jo tuossa iässä osasin mennä hänen kantakapak-

kansa ovelle portsarilta kyselemään), mutta ovi olikin lukossa. Yritin kaikin keinon saada ovea auki ja menin paniikkiin. Yläkerran venäläinen äiti heräsi itkuuni ja istui oven takan rauhoittelu-massa posti luukusta hätäntynyt lasta. Onneksi muistin yhden ystäväni puhelinnumeron johon soitin ja hänen äitinsä sai kutsuttua paikalle toisen sisarukseni jolla oli avain asuntoomme. Tämän jälkeen heräilin vuosi kaudet heti jos äitini lähti illalla tai yöllä baariin. Valvoin aina odot-tamassa ja jos häntä ei näkynyt niin lähdin etsimään läheisistä baareista ja kapakoista. Kaikki lähitienoon portsarit tunsivat jo minut.

Kärsin myös vuosia unettomuudesta, mutta nykyisen mieheni tavattua vaiva on hellittänyt. Kuulen yhä äitini äänestä jos hän on ottanut edes yhden lasillisen. Opiskeluaikoina en suostunut edes menemään kotiin tai puhumaan hänen kanssaan jos kuulin että hän oli nauttinut alkoholia.

Alkoholi jättää lähtemättömät jäljet lapseen, ihmiseen. Itse olen jo aikuinen ja vaikka tiedänkin mistä paha oloni tai ahdistukseni johtuu, se ei poista pahaa oloa. Joskus heikkoina hetkinä tuntuu että äitini pilasi elämäni. Pahasta olostu huolimatta lapsi ei voi lopettaa rakastamatta vanhempiaan ja se vain pahentaa lapsen ja nuoren oloa. Se saa heidät syyllistämään itseään ja se paha olo seuraa muodossa tai toisessa läpi koko loppu elämän.

Äitini ei koskaan ole ollut väkivaltainen tai syrjäytynyt. Ulos päin iloinen työssäkäyvä äiti, ei meidän ongelmat mihinkään näkyneet tai kuuluneet. Ja rakkautta meillä oli paljon, sen takia se sattuu vielä enemmän kun rakkaita muistoja varjostaa äitini juominen.

siipirikko (nainen, 1990)

Pelkään petetyksi tulemista. Tunteet ovat ristiriitaisia. Hetkittäin tunnen itseni onnelliseksi, kun taas äkkiä tunnen ahdistusta, masennusta ja surullisuutta. Olen tottunut, että lupaukset petetään. En osaa antaa hellyyttä ja menen lukkoon, kun joku antaa hellyyttä. Minulla on huono tapa pitää aina "ovi hiukan raollaan", jos vaikka sattuu niin, että kaikki ei sujukaan ja huomaa tulleensa hylätyksi. En siis osaa luottaa tulevaisuuteenkaan. Olen jo pienestä pitäen oppinut, että onnellisuus kestää vain hyvin pienen hetken, jonka jälkeen kaikki taas romahtaa erittäin nopeasti.

Särkynyt lasisydän (nainen, 1987)

Vietän vappua. Istun olohuoneessa katsomassa televisiota, kipu säteilee lapaluusta koko käteen, mutta en halua sanoa ääneen mitään etten herättäisi äitiä. Kolme viikkoa olen istunut murtuneen lapaluuni takia illalla kotona, katsoen televisiota ja hiljaa yrittänyt olla herättämättä sammunutta äitiäni. Hän minut on määrännyt kotilepoon sairaanhoitajana. En tosin tiedä millä ammattitaidolla, lähteehän hän aamuisin töihin alkoholia veressään. Toivoisin, että joku aamu uskaltaisit soittaa poliisit pysäyttämään äidin työmatkalla. Mutta en uskalla, petos olisi liian suuri.

Vietän siis vappua 16-vuotiaana kaksin olohuoneessa äitini kanssa, liimaudun sohvaan vasten ja odotan aamua. En voi nukahda, mitä tahansa voi käydä sillä välin. Nukahdan. Herään yksin, helpotun jospa äiti olisi nukkumassa. Hiippailen vessaan, sytytän valon. Äiti huojuu vessan pytyllä sammumaisillaan, pelästynyt että hän kaatuu naama edellä lattiaan.

Yritän herättää hänet, jotta taluttaisin sänkyyn nukkumaan. Äidin silmät muljahtelevat päässä. Saan hänet melkein makuuhuoneen ovelle, kun hän kaatuu. Käteni jää alle. Huudan.

impienkeli (nainen, 1987)

Pitkään luulin että se on normaalia ettei vanhemmat välitä, mutta kun kävin ystävien kodeissa, niissä oli lämmin&turvallinen olo. En olisi halunnut palata kotiin. Kotoa kiellettiin sanomasta mitään kellekkään meidän "tilanteesta", kai he itsekkin häpesivät omia tekojaan, eikä ihme, niin syytäkin. Lopulta tilenne kärjistyi niin että äiti ryyppäsi itsensä hengiltä, katkeruus jäi. Koskaan en saanut sanottua hänelle mitä tunsin, mitä olisin häneltä toivonut. Ja lähinnä MIKSI joku vetää itsensä niin huonoon kuntoon ja antaa omien lastensa kärsiä ja katsoa vierestä? Hoitaa itseään, kun lapsena pitäisi olla se josta huolehditaan.

maimai (nainen 1992)

Tunsin olevani vastuussa vanhemmistani, enkä voinut mennä nukkumaan ennen kuin he olivat nukkumassa. Isäni huusi yleensä äidille, jolla nyt oli masennuslääkkeet käytössä että "kuole vaan pois!" Lopulta tajusin että ei ollut minun paikkani olla se vanhempi. Minusta heidän olisi pitänyt olla huolissaan.

Ajan myötä alkoholin käyttö kuitenkin väheni. Silti esimerkiksi se, että jouduin useaan otteeseen auttamaan äitiä ja isää nukkumaan tai soittamaan ambulanssia, oli mielestäni väärin minun ikäiselleni nuorelle. Aina on korostettu sitä, kuinka vanhemmat ovat velvollisia pitämään huolta lapsista. Silti vaikka tiesin sen, en tunnesiteen takia voinut jättää vanhempiani huolehtimatta. Entä jos he olisivat vaikka kuolleet, koska en auttanut?

Kalkkarokärmes (nainen, 1988)

Molemmat vanhemmat ovat alkoholisteja ja nyt aikuisena se lähinnä herättää minussa suurta vihaa. Erityisesti äitini juominen, jossa hän muuttuu täysin toiseksi persoonaksi ja jolloin joko kierittää itsesäälissä tai sitten tallotaan toinen henkisesti maahan.

Hyvin nuoresta pitäen eli 11 -vuotiaasta lähtien jouduin vanhempien eron aikaan ruveta huolehtimaan äidistä aina kun hän ryyppäsi. Ei mennyt yhtäkään viikonloppua, etteikö olisi pitänyt "nollata tilannetta" .. siinä sitten kasvoinkin alkoholimyönteiseksi ja olinkin 16vuotiaana täysin alkoholisoitunut, kunnes sitten jossain vaiheessa itse tajusin, ettei tässä ole mitään järkeä... en halua olla samanlainen kuin äitini tai isäni. Minulle on luvassa paljon parempaa. Mietin niitä kaikkia hetkiä kun olin roudannut mutsia omaan sänkyyn ja miten hän laski alleen sekä huusi ja riehui ja väitti kuinka olin pilannut hänen elämänsä syntymällä tänne. Sain kuulla kokoajan miten koulunkäyntini vei liikaa rahaa, mutta kuitenkin isoon kossupulloon tai konupulloon oli silti joka perjantai rahaa?

miau (nainen, 1993)

Äidin juominen on vienyt lapsuudestani ja nuoruudestani paljon asioita. Esimerkiksi kotonamme tehdään lämmintä ruokaa hyvin hyvin harvoin äidin aloitteesta. Nyt kun olen vanhempi, voin sitä toki itse laittaa, mutta lapsena jouduin syömään päivät leipää ja kaupan pinaattiletuja. En myöskään kutsu kavereita koskaan meille edes käymään, saatika yökylään, koska äitini juominen tuottaa minulle niin paljon häpeää. Nykyinen poikaystäväniäkään ei ole ollut meillä koskaan yötä, koska en halua hänen näkevän äitiäni humalassa. Lapsena monesti mietin, että miksi äiti on sellainen kuin on.

mira (nainen, 1994)

Muistan, että joka kerta kun menimme mökille, siellä juotiin alkoholia. Pienestä pitäen jouduin huolehtimaan äidistäni, taluttamaan häntä keskellä yötä nukkumaan. Valvoin aina siihen asti, kunnes äiti tuli nukkumaan. Yleensä kuuntelin hänen hengitystänsä, siihen asti että hän nukkui. Pelkäsin aina, että jotain sattuu, tai että hän kuolee nukkuessaan.

-Ralelin- (nainen, 1985)

Olen jo aikuinen, mutta koin alle täysi-ikäisenä isäni ja hänen vaimonsa juomisen. Isäni ja äitini erosivat kun olin 9-vuotias. Muutimme äitini ja siskojen kanssa monen sadan kilometrin päähän isästäni. Kun sitten kerran kesässä vierailimme isäni luona, isäni otti joka viikonloppu alkoholia. Muistan vierailuajat oikeastaan vain ajalta, kun olin itse teini-ikäinen. Tällöin isälläni oli jo uusi vaimo ja kaksi lasta. Joka kerta ahdisti, kun isä avasi pullon perjantaina työpäivän jälkeen. Kun hän sen teki, tiesin että sitä juomista kestitkin sitten koko viikonlopun ja mistään kivoista reissuisista oli turhaa edes haaveilla. Aluksi yritin kestää tätä pelkällä sisulla ja ymmärryksellä ajatellen, että yrittäjänä isälläni on kovat paineet ja stressi. Mutta vuosien kosteiden iltojen jälkeen minua alkoi jo toden teolla ahdistamaan viikonloput. Minua alkoi jo ahdistamaan ylipäättään isän luona vierailut, kun tiesi mikä siellä odottaa. Minua inhotti suuresti isän oudot mumisevat höpöttelyt ja ikuiset "minä niin rakastan teitä lapsia" - jutut. Onhan se kiva joo että rakastaa, mutta miksi sen kuuleminen silti ahdisti?

Pidän kovasti sisaruspuolistani ja minua niin säählitti heidän puolestaan. Joka kerta isäni ja hänen uusi vaimonsa tappelivat viikonloppuisin ja minä yritin viettää aikaa sisarusteni kanssa hymy huulilla. Minä laitoin heidät nukkumaan, minä ruokkin heidät, minä luin iltasadut kun vanhemmat joivat ja huusivat.

Yksikin kerta jouduin itku kurkussa valvomaan lähes koko yön läpeensä suojellen nukkuvia sisaruksiani, kun isä lähti omille teilleen kyllästyttyään riitelyyn ja äitipuoleni oli niin humalassa polttaen leivinuunissa papereita, että pelkäsin talon syttyvän tuleen äitipuoleni mahdollisen virheen takia. Vasta kun äitipuoleni meni nukkumaan ja olin tsekannut kaiken olevan kunnossa, pystyin itsekin nukahtamaan. Aamulla isääni ei näkynyt vielääkään missään ja äitipuoleni nukkui KOKO PÄIVÄN krapulassa. Minä jälleen jouduin huolehtimaan pikkussisaruksistani laittamalla heille ruokaa ja viettämään aikaa heidän kanssaan. Minua puistatti ajatus siitä, että jos en olisi ollut kyläilemässä siellä, olisivatko lapset saaneet olla nälässä koko päivän.

En jaksa ymmärtää, miksi aikuiset ihmiset eivät tajua omaa parastaan ja mikä ehkä pahinta, ovat niin äärettömän itsekkäitä eivätkä voi ajatella lapsiaan yhtään - kuinka pahalta heistä tuntuu vaikeivat he sitä suoraan näytäkään. Ja minuahan ei vakuuta "rankka työ vaatii rankat hovit". Niin paljon lupauksia kivoista viikonlopuista (huvipuistoa, risteilyä, shoppailua), mutta jotka valuvat kurkusta alas nesteen muodossa. Jälleen kerran saa kokea kyynelten kautta ärtymyksen, vihan ja pettymyksen tunteet - jopa näin aikuisena ihmisenä.

Nykyään vihaan ihmisiä, jotka juovat lastensa nähden ja itse pyrin AINA välttämään tätä tilannetta. En juo, jos talossa on lapsia, olivat he vieraita tai tuttuja. Tämä kai on ainoa "hyvä" mikä on seurannut katsellessa isäni ryyppäämistä. En halua muiden lasten kokevan sitä ahdistusta ja ihmettelyä aikuisten juomisesta. Sitä heidän ei kuuluisi koskaan nähdä.

Lili (nainen, 1983)

Isäni oli juomisesta ja sadistisesta käytöksestä huolimatta ajoittain hauska ja mielenkiintoinen ihminen. En enää tapaa häntä, sillä hän on pettänyt luottamukseni liian monta kertaa, enkä enää henkisesti jaksa sitä. Jos hän ei olisi juonut, uskon että olisin itsevarmempi ja tasapainoisempi

ihminen. Isäni mielipide oli minulle tärkeä, ja varsinkin omassa taiteessani merkitsi minulle paljon, mutta hän ei koskaan sanonut mitään positiivista töistäni, vaikka olin lahjakas ja sain kannustusta muualta. Jos isäni ei olisi ollut aina humalassa tai krapulassa olisi hän varmaankin ollut paremmalla tuulella ja hahmottanut tunteitaan paremmin. Olisimme voineet käydä yhdessä näyttelyissä ja keskustella taiteesta. Hänellä oli samanlainen musta huumori kuin minulla. Isäni ei ole minulle niinkään isä, vaan joku mies joka asui meillä. Kun näen ystäväni isä olen kateellinen. Vaikka hekin riitelevät, on se jotenkin erilaista. Isät ovat kuitenkin isällisiä ja viisaita ja lempeitä. Oma isäni käyttäytyi kuin teini. Hän ei ikinä lohduttanut eikä antanut minun itkä. Se oli hänestä "ällöttävän näköistä". Olisin kaivannut lämmintä ja läsnäolevaa isää. Mutta hän sattui olemaan alkoholisti jolla selkeästi oli myös paha olo. Olen huomannut, että juon itsekin joskus pahaan oloon ja se pelottaa minua. Pelkään saada omia lapsia. Pelkään että minusta tulisi samanlainen äiti kun hän oli isä. Toisaalta tiedän että se on mahdotonta. En ikinä voisi haukkua lasta huoraksi.

Monsku (nainen, 1992)

Äidin ja isän juominen aiheutti monesti sen, että minun ja sisarusteni (3) hyvinvoinnista ei huolehdittu; vaatteemme haisivat kissanpissalle koska meillä oli useita lemmikkejä, mitään kotiruokaa emme saaneet ja monesti ruoka loppuikin jääkaapista. Äitini ja isäni riitelivät usein, tiedän isäni myös pahoinpidelleen äitiä. Äiti haukkui aina humalassa minut ja siskoni, huusi veljilleni ja piti "ruokalakkoa" suuttuessaan meille. Tällöin hän vain joi, eikä suostunut syömään. Tämä sai ainakin minulle valtavat omantunnontuskat, ja yritin aina miellyttää äitiäni hänen ollessa humalassa miettien hänen omaa hyvinvointiaan.

Nykyään vanhempani ovat eronneet, mutta juominen jatkuu. Monta kertaa on käynyt niin, että äitini on tuotu poliisikyydillä kotiin ollessani alaikäinen. Olen ottanut äidin vastaan, käskenyt nukkumaan ja jutellut poliisien kanssa äidistäni. Äidin ja lapsen roolit ovat menneen ylösalaisin, joudun monesti kyselemään mihin hän menee ja meinaako hän juoda, tosin ikinä en rehellistä vastausta saa. Siskolleni tuli masennus ja anoreksia, minulle masennus ja pikkuveljelleni käyttöhäiriöitä. Isoveljestäni en osaa sanoa mitään, hän on vain erityisen sisäänpäinsuuntautunut.

HeSSu (mies, 1996)

Tuntuu kuin äitilläni olisi kolme olomuotoa krapula, humala ja normaali. Voitte tietenkin itse arvata mikä niistä on mukavin ja kun hän on krapulassa tai humalassa pistää hieman masentumaan ja jos vielä joudut olemaan huolestunut taloudesta niin onko se lapsuus ihannetilanne? Kun koittaa olla välittämättä tästä seikasta menee se elämäntunne tai tulee masennus joka voi kestää pitkään. Eli toisin sanottuna juominen ei tee mitään muuta kuin aiheuta masennusta, huolestumista ja kärsimystä. Onneksi he eivät lyö tai ole väkivaltaisia sitä en edes voisi kuvitella ja kun äiti sitten juo ja rupee juoruamaan niin siinä sitten kaikenmaailman kuulumiset sinustakin pääsevät julki ja sitte on hieno tavata kaiken kuulleita suvun tuttavilla tai muilla. Tietenkään äiteni ei myönnä alkoholistimaisuuttaan ja ellei myönnä ei voi parantua niinhän se menee? Kaikkihan alkoi siitä kun talous menee epävarmemmaksi, joku menehtyy tai työ loppuu ja on vaikea löytää uutta. Mutta jos vain sitä murehtii ei voi elää Sen tajusin viime vuonna ja koitan olla mieltimättä ja masentua uudestaan.

Edelleen, se sama pieni tyttö (nainen, 1989)

En kyllä enää ole lapsi, vaan aikuinen nainen, mutta voin kertoa, että isäni juominen on vaikuttanut koko elämäni ajan ja vaikuttaa vieläkin. Olen 20 vuotta joutunut katselemaan isäni juomista ja jokainen hetki niistä on ollut minulle helvettiä, sillä olen aina joutunut pelkäämään.... en

oikeastaa tiedä edes mitä, koska hän ei ole ikinä fyysisesti kenellekään mitään päihtyneenä tehnyt. En enää niinkään pelkää, vaan ahdistun, suutun, suorastaan vittuunnun ja huudan hänelle (on sitä joskus joutunut kovempiakin otteita käyttämään). Muistan monet kerrat kun olen häntä joutunut parissa kymmenessä pakkasasteessa keskellä yötä, pelkässä yöpuvussa häntä hakemaan jostain katuojasta verisenä, kun on jotain riehunut. Välillä tuntuikin, että minun piti kaikki asiat hoitaa, kun äiti ei enää vaan yksinkertaisesti jaksanut ja häntä aina parhaani mukaan autoin (äitini on raitis). Usein tuntuukin, että olen joutunut liian ajoissa kasvamaan aikuiseksi ja näkemään kaiken maailman pahuudet.

En kyllä enää pahemmin ole isäni kanssa väleissä, en enää vaan jaksa, eikä minua oikeastaan enää edes kiinnosta. Olen usein sanonutkin muille, että vaikka hän on olemassa ei hän ole isäni, ja tuntuu ettei ikinä ole ollutkaan.

Kun hänen päähänsä ei mene se, että hänellä on alkoholiongelma ja paha sellainen. Kaikki on vain meidän syytämme, me olemme pahoja ja ilkeitä, kun sellaisesta hänelle edes mainitsemme, sillä hän pitää itseään maailman napana, kun on päissään, eikä millään muulla ole mitään merkitystä, paitsi sillä, että hän saa päänsä sekaisin. Sen haluaisin sanoa, että vanhemmat ajatelkaa lapsia, miten se vaikuttaa heihin, miten lasten elämästä voi tulla yhtä helvettiä, kun ei saa kasvaa aikuiseksi niinkuin muut "normaalit" lapset ja nuoret. Ja voin vannoa, että jos joskus saan lapsia, en voi ikinä olla juopuneena heidän seurassaan, en ikinä! Koska tiedän tasan tarkkaan miltä se tuntuu, vaikka en muistakaan millaista se on ollut silloin kun olin ihan pieni, mutta tiedän, että monet tämän hetkiset ongelmani olisivat poissa jos minulla ei olisi ollut lasinen lapsuus ja koko tämänastinen elämä.

traumatisoitunut *(ei sukupuolittietoa, 1990)*

Muistan kun olin jotain kymmenen vanha ja mun pikkuveli oli jotain 2. Oli perjantai ja vanhemmat ryypäs taas, ja ne tapansa mukaan aina riiteli kännissä. Olin rakentanu majan, tuoleista ja peitoista. Menin sinne istumaan. Otin veljen kainaloon, pidin sen korvista kiinni. Lauoin ja itkin ku vanhemmat taas kerran tappeli kännipäissään. Pelkäsin mennä kotiin perjantaisin koska tiesin että ne taas tappelee... Mutten halunnu jättää veljee yksin.

Sitten mun mummo(äidin äiti) kuoli se oli äidille tosi paha paikka, ja sillä lähti monen vuoden alamäki. Olin about 14, kun istuin ja valvoin sen sängyn vieressä ettei se tukehdu omaan oksenukseen, autoin sen ikkunalle hengittelemään kun se oli niin kännissä että se sai jotain ihme paniikki kohtauksia. Nostelin sitä istumaan ja kääntelin sitä kylelleen ettei se tukehu. Ja kaikki riidat äidin kanssa kun se on humalassa, koskaan se ei ihme kyllä ole lyönyt, haukkunut kyllä maanrakoon ja vielä vähän enemmän.

Mun lapsuus ja nuoruus kotona oli yhtä helvettiä, nykyään en kestä kuunnella riitelyä, enkä missään tapauksessa jaksa kattella vanhempia kännissä. Onneksi olen jo 20 ja asunut lähes 2 vuotta omillaan 200 kilometrin päässä vanhemmista. Rakastan heitä kyllä. He ovat ainoat vanhemmat, ei todellakaan parhaat mutta ainoat. Ja ihme kyllä äidin ja isän 32 -vuotinen avioliitto kestää vieläkin.
